

Матеріали

науково-практичної конференції
з міжнародною участю

“Симуляційна медицина погляд в майбутнє”

(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)

м. Чернівці
19 лютого 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,

“МЕДИЧНА СИМУЛЯЦІЯ - ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ”

*(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)*

м. Чернівці

19 лютого 2021

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Головний редактор:

Бойчук Т. М. – в. о. ректора Буковинського державного медичного університету, д.мед.н., професор.

Редакційна колегія:

Геруш І. В. – к.мед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи.

Ходоровський В. М. - к.мед.н., доцент, начальник навчального відділу з сектором моніторингу якості освіти та інформаційно-аналітичного забезпечення.

Смандич В. С. - к.мед.н., керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, асистент кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб.

Хлуновська Л. Ю. - к.мед.н., асистент кафедри педіатрії та медичної генетики.

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю лікарів, науковців та молодих вчених, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

С 37 **Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України)** (для лікарів, науковців та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Чернівці, 19.02.2021 року: тези доп. / Чернівці: БДМУ. – 267 с.

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Буковинський державний медичний університет, 2021

- підхід до переліку практичних навичок в умовах симуляції повинен бути більш відповідальним;
- використання дистанційних форм підготовки до симуляційного тренінгу, управління само- та взаємопідготовкою студентів;
- застосування системи об'єктивного педагогічного контролю;

Отже, симуляційне навчання як обов'язковий компонент професійної підготовки надасть можливість істотно підвищити якість навчального процесу, рівень оволодіння стандартизованими практичними навичками, об'єктивність виконання завдань фіксації та аналізу дій тих, хто навчається. Кінцевим результатом використовуваних сценаріїв стане формування індивідуальних і командних практичних навичок випускників та підвищення рівня їх компетенції.

Список використаних джерел

1. National Growth in Simulation Training within Emergency Medicine Residency Programs / Y. Okuda [et al.] // Acad. Em. Med. – 2008. – № 15. – P. 1–4.
2. Симуляційні навчання в медицині / за ред. проф. А.А. Свистунова; сост. М.Д. Горшков. - Москва: Видавництво Першого МГМУ ім. І.М. Сеченова, 2013. - 288 с.
3. Використання методик стимуляційного навчання у підвищенні професійної компетенції лікарів та пара - медиків на кафедрах ДЗ «ЗМАПО МОЗ України» / О.С. Никоненко, С.Д. Шаповал, С.М. Дмитрієва, Т.О. Грицун // Медична освіта. – 2016. – № 2. – С. 120,123.
4. Інтеграція симуляційні навчання в діючу систему професійного освіти / Т.В. Коннова, Л.А. Лазарева, О.В. Белікова та ін. // Медична освіта 2015: зб. тез. VI общерос. конф. з міжнар. участ. - Москва. - 2015. - С. 174-176.
5. Роль симуляційних методів навчання на післядипломному етапі медичної освіти лікарів загальної практики сімейних лікарів / О.Г. Шекера, Л.Ф. Матюха, Н.В. Малютіна [та ін.] // Зб. наук. праць співробітників НМАПО ім. П.Л. Шупика. – 2014. – Вип. 23 (1). – С. 643–647.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Бігчук М.Д., Завгородній І.В., Перцев Д.П., Нікуліна Н.О.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Під професійними якостями майбутніх лікарів ми розуміємо окремі динамічні властивості особистості, які можна об'єднати в загальну структуру, що складається зі спеціальних та особистісно-професійних якостей, необхідних для здійснення професійної діяльності в галузі медицини. Майбутній фахівець повинен мати сформовані особистісно-професійні якості: морально-етичні, комунікативні, вольові й організаторські.

Крім того, є низка спеціальних якостей, які необхідно мати майбутньому лікарю для виконання професійної діяльності. Вони своєю чергою пов'язані зі знаннями, уміннями та навичками майбутнього лікаря.

Серед спеціальних якостей виокремлюємо: здатність й уміння правильно оцінити стан пацієнта; уміння та навички давати інформативні професійні оцінки, приймати обґрунтовані рішення, вирішувати нагальні проблеми; розвинуте клінічне мислення; професійна наполегливість та інше.

У практичній діяльності лікар нерідко стикається з гострими захворюваннями, які вимагають негайного лікування. Опанування знаннями та практичними навичками з особливостей надання екстреної медичної допомоги на всіх її рівнях є важливою складовою в системі вищої медичної освіти. Зрозуміло, що підготовка кваліфікованого лікаря не можлива без контакту й спілкування з реальними пацієнтами, але все частіше безпека хворого та його благополуччя становлять фундаментальну етичну проблему. Специфіка оволодіння практичними та клінічними навичками не тільки обумовлює майже повне вилучення багаторазового відтворення клінічних ситуацій, а й здебільшого унеможлиблює демонстрацію клінічного випадку.

Таким чином, єдиним адекватним шляхом вирішення визначеної проблеми є застосування симуляційних технологій навчання із відтворенням клінічних випадків. У ХНМУ на базі ННІ ЯО впродовж останніх 3 років проведення навчальних занять відбувається із застосуванням сучасних симуляторів та тренажерів, які дають змогу створювати клінічні сценарії за такими спеціальностями: хірургія, терапія, медицина невідкладних станів, педіатрія, акушерство та гінекологія. Одним з таких симуляторів є BODY INTERACT - сучасний віртуальний пацієнт, який містить у собі клінічні сценарії за різними напрямками, дає змогу проводити практичні заняття, а також контролювати отримані знання.

У дослідженні взяло участь 300 здобувачів вищої освіти (з них контрольна група - 143 особи, основна - 157 осіб) та 37 викладачів кафедр за профілем «Хірургія», «Терапія», «Медицина невідкладних станів», «Педіатрія», «Акушерство та гінекологія».

У ході пілотного дослідження було проведено опитування респондентів. Більшість викладачів (88%) вважають, що впровадження симуляційних технологій навчання, а саме клінічних сценаріїв у навчальний процес, є ефективним, підвищить мотивацію майбутніх лікарів до оволодіння професійними знаннями, вміннями та навичками, сприятиме розвитку їхніх професійних якостей, вміннь діяти в екстремальних ситуаціях, швидко приймати рішення та якісно виконувати необхідні медичні маніпуляції, самовдосконалюватися та покращувати свій рівень професіоналізму. На думку здобувачів вищої освіти, це оптимізує педагогічний процес, дає змогу більш глибоко підійти до вивчення курсу, отримати професійні клінічні компетенції, мати необмежену можливість до відпрацювання практичних навичок.

Опитування здобувачів вищої освіти з метою самооцінювання ними знань, умінь, навичок, а також особистісних якостей майбутніх лікарів, які є необхідними для здійснення відповідної професійної діяльності, показало, що здобувачі вищої освіти відчують труднощі із діагностуванням невідкладних станів, з роботою в умовах браку інформації та обмеженого часу, з прийняттям обґрунтованого рішення та оцінювання стану людини, відзначають складнощі при визначенні тактики надання екстреної медичної допомоги.

На першому етапі здобувачам вищої освіти обох груп було запропоновано продемонструвати виконання 2 клінічних сценаріїв за кожною спеціальністю.

На другому етапі здобувачам вищої освіти контрольної групи проводилося заняття та відпрацьовувалися клінічні сценарії із використанням інтерактивного симулятора пацієнта BODY INTERACT, в основній групі заняття проводилися за тими самими темами, але розбір клінічних випадків проводився без використання інтерактивного симулятора.

На контрольному етапі для оцінювання спеціальних якостей було проведено контрольну перевірку знань, умінь, клінічних компетентностей з використанням тих самих клінічних сценаріїв за спеціальностями «Медицина невідкладних станів», «Хірургія», «Акушерство та гінекологія», «Терапія», «Педіатрія» за допомогою стандартизованого пацієнта, симуляторів, теоретичного опитування. Майбутні фахівці повинні були продемонструвати свої здатності та вміння правильно оцінювати стан пацієнта, проявити професійну наполегливість та клінічне мислення під час вирішення поставленої проблеми, продемонструвати загальні професійні вміння та навички, компетентності поведінки в екстремальних ситуаціях при виникненні загрози життю пацієнта. Також було проведено перевірку сформованості особистісно-професійних якостей майбутніх лікарів за допомогою спостереження, бесід зі студентами під час виконання завдань. Оцінка проводилася з використанням чек-листів, де кожна дія здобувача вищої освіти має свою оцінку в балах, максимальна оцінка за 1 станцію 5 балів.

Висновки. Таким чином, було отримано такі порівнювані результати щодо сформованості спеціального компонента професійних якостей майбутніх лікарів у контрольній та основній групах.

В основній групі відсоток здобувачів вищої освіти, які отримали результати, що відповідали низькому рівню сформованості спеціального компонента професійних якостей майбутніх лікарів, скоротився на 11%. У контрольній групі цей показник скоротився більш суттєво, а саме на 19%. Кількість здобувачів вищої освіти з високим рівнем в основній групі збільшилася на 4%, а в контрольній – на 12,6%. Це свідчить про те, що під час навчання за симуляційною технологією із застосуванням методу моделювання клінічного випадку здобувачі вищої освіти контрольної групи більш ефективно проводили опитування, обстеження, диференційну діагностику та лікування в усіх запропонованих клінічних ситуаціях, ніж здобувачі вищої освіти, які працювали за традиційною методикою навчання. Також привертає увагу те, що здобувачі вищої освіти контрольної групи на вирішення клінічної задачі витрачали менше часу, ніж представники основної групи.

Отже, використання інтерактивного віртуального пацієнта при проведенні практичних занять із здобувачами вищої освіти значно підвищує якість сформованості особистісно-професійних якостей та клінічних компетенцій майбутніх лікарів.

Список використаних джерел.

1. Бабенко П.А. Проблеми модернізації у вузівській практиці підготовки лікарів /Бабенко П. А. // Актуальні проблеми вищої медичної освіти: українська науково-методична конференція, 20 – 23 травня 2008 р.: тези доповідей. – Х, 2008. – С. 176-178.
2. Овчарук О.В. Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
3. Baker E. L. Minimum Competency Testing / E. L. Baker, B. H. Choppin // International Encyclopedia of Education: Research and Studies. – Oxford, 1985. – 24 p.